

Doskonaliśmy z pasją!

**„Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna w świetle
najnowszych przepisów prawa oświatowego oraz
kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny
2016/2017”**

**Zmiany w prawie oświatowym
od 1 września 2016r.**

Program konferencji

- 1. Zmiany w podstawie programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w szkole podstawowej.**
- 2. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2016/2017 – zadania nauczycieli.**
- 3. Zmiany w kształceniu informatycznym – nauka programowania.**
- 4. Oferta edukacyjna PCEN.**

Dziecko w przedszkolu

- **Od 1 września 2016 r.** wychowanie przedszkolne obejmie dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat.
- **Prawo** do wychowania przedszkolnego - dzieci **6-letnie, 5-letnie i 4-letnie**
- **Obowiązek** rocznego przygotowania przedszkolnego – dzieci **6-letnie**

- 2. W przypadku dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko **w wieku powyżej 7 lat**, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy **9 lat**.
- 3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wychowaniem przedszkolnym może także zostać objęte dziecko, które ukończyło 2,5 roku.

Obowiązek szkolny

- Od roku szkolnego 2016/2017 obowiązkiem szkolnym objęte będą dzieci **od 7. roku życia.**
- Dzieci urodzone w 2009 r., które w roku szkolnym 2015/2016 rozpoczęły naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej mogą w roku szkolnym 2016/2017 kontynuować naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej.

Odroczenie obowiązku szkolnego

- Dyrektor publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, na wniosek rodziców, odracza rozpoczęcie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego **o jeden rok szkolny**.
- W przypadku dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, rozpoczęcie spełniania obowiązku szkolnego może być odroczone nie dłużej niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 9 lat.

Na wniosek rodziców naukę w szkole podstawowej może także rozpocząć dziecko, które w danym roku kalendarzowym kończy 6 lat

- jeżeli:
- 1) korzystało z wychowania przedszkolnego w roku szkolnym poprzedzającym rok szkolny, w którym ma rozpocząć naukę w szkole podstawowej,
- **albo**
- 2) posiada opinię o możliwości rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, wydaną przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną albo niepubliczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną założoną zgodnie z art. 165 oraz zatrudniającą pracowników posiadających kwalifikacje określone dla pracowników publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Niespełnienie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego

- Przez niespełnienie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć **nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50%:**
- dni zajęć w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole podstawowej, szkole ponadpodstawowej lub placówce.

Rozporządzenie MEN z dn. 17 czerwca 2016r. (DZ.U. poz. 895) zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

- Głównym celem nowelizacji rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół jest *dostosowanie podstawy programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych do zmian w systemie oświaty dotyczących przywrócenia obowiązku szkolnego dla dzieci siedmioletnich.*

Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego – od 1 września 2016r. – rozporządzenie MEN z dn. **17 czerwca 2016r. (DZ.U. poz. 895) *zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.***

1. Nowy cel wychowania przedszkolnego:

Kształtowanie u dzieci umiejętności czytania i przygotowanie dzieci do nabywania umiejętności pisania – poz.11

Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego – od 1 września 2016r. – rozporządzenie MEN z dn. 17 czerwca 2016r. (DZ.U. poz. 895) zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

2. Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym nie dotyczy:

- 1) dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawności sprzężone, jeżeli jedną z niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- 2) dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na inne niż wymienione w pkt 2 rodzaje niepełnosprawności, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz jeżeli z indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego wynika brak możliwości realizacji przygotowania do posługiwania się językiem obcym nowożytnym ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka.

Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego – od 1 września 2016r. – rozporządzenie MEN z dn. 17 czerwca 2016r. (DZ.U. poz. 895) zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

3. Przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego dziecka, stosownie do jego potrzeb i możliwości, **a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – stosownie także do ich możliwości psychofizycznych i komunikacyjnych oraz tempa rozwoju psychofizycznego.**

Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego – od 1 września 2016r. – rozporządzenie MEN z dn. 17 czerwca 2016r. (DZ.U. poz. 895) zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

- W obszarach ustalono co powinno umieć dziecko kończące wychowanie przedszkolne – usunięto zapis „***i rozpoczynające szkołę podstawową***”.

1. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dziećmi i dorosłymi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:

6) rozumie potrzebę poszanowania odmienności i autonomii drugiego człowieka.

2. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych. Wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku

- Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:
- **1) jest samodzielne w zakresie higieny osobistej;**
- 2) właściwie zachowuje się przy stole podczas posiłków, nakrywa do stołu i sprząta po sobie;
- 3) samodzielnie ubiera się i rozbiera;
- 4) utrzymuje porządek w swoim otoczeniu.

3. Wspomaganie rozwoju mowy oraz innych umiejętności komunikacyjnych dzieci

- Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:
- 1) zwraca się bezpośrednio do rozmówcy, mówi poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnym i składniowym **lub komunikuje się w inny zrozumiały sposób, w tym z wykorzystaniem języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji;**

5. Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci

- Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:
- 1) dba o swoje zdrowie; zaczyna orientować się w zasadach zdrowego żywienia **i zdrowego trybu życia;**
- 3) jest sprawne fizycznie lub jest sprawne w miarę swoich możliwości, (jeżeli jest dzieckiem mniej sprawnym ruchowo - skreślone)

13. Wspomaganie rozwoju intelektualnego dzieci wraz z edukacją matematyczną

- Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:
  - 1) liczy objekty i odróżnia błędne liczenie od poprawnego;
  - 2) dodaje i odejmuje w zakresie 10, pomagając sobie liczeniem na palcach lub na innych zbiorach zastępczych;**
  - 3) porównuje szacunkowo liczebności zbiorów; rozróżnia zbiory równoliczne i nierównoliczne;**
  - 4) zna cyfry od 0 do 9 i tworzy z nich liczby od 0 do 10 i więcej;**
  - 5) rozróżnia stronę lewą i prawą, określa kierunki i ustala położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów;
  - 6) wie, na czym polega pomiar długości i zna proste sposoby mierzenia: krokami, stopa za stopą;
  - 7) zna stałe następstwo dni i nocy, pór roku, dni tygodnia, miesięcy w roku;
  - 8) rozróżnia przedmioty, objekty, kolory, podstawowe figury geometryczne i porównuje ich wielkości.**

Dzieci osiągają dobre efekty w zakresie uczenia się matematyki, gdy:

1. Rozumują operacyjnie na poziomie konkretnym, w zakresie potrzebnym do pojmowania zależności matematycznych.
2. Potrafią kierować swoim zachowaniem mimo narastających napięć.
3. Wykazują się dobrą koordynacją wzrokowo-ruchową i sprawnością manualną.

14. Tworzenie warunków do doświadczeń językowych i komunikacyjnych w zakresie reprezentatywnej i komunikatywnej funkcji języka (ze szczególnym uwzględnieniem nabywania umiejętności czytania). Zamiast 14. Kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania.

- 3) dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową potrzebną do rysowania, wycinania i nauki pisania **lub innymi zdolnościami i sprawnościami niezbędnymi do skutecznego komunikowania się z innymi;**
- **4) słucha lub odbiera w innej dostępnej dla siebie formie komunikacji treść np. opowiadań, baśni i rozmawia o nich lub komunikuje się w inny, zrozumiały sposób, m.in. z wykorzystaniem języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji; interesuje się książkami;**
- **7) zna drukowane małe i wielkie litery (z wyłączeniem dwuznaków, zmiękczeń i liter oznaczających w języku polskim samogłoski nosowe);**
- **8) interesuje się czytaniem; układa proste wyrazy z liter i potrafi je przeczytać;**
- **9) interesuje się pisanem; kreśli znaki literopodobne i podejmuje próby pisania;**
- **10) rozumie znaczenie umiejętności czytania i pisania.**

- W przedszkolu starsze dzieci przede wszystkim powinny rozpocząć naukę czytania i – w zależności od indywidualnych umiejętności – przygotowywać się do nauki pisania (podejmowanie prób pisania). Nauka pisania, jako umiejętność znacznie trudniejsza dla dziecka, powinna być domeną edukacji szkolnej.

15. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne

- **2) zna swoje prawa i obowiązki;**

- 17. Przygotowanie do posługiwania się językiem mniejszości narodowej lub etnicznej lub językiem regionalnym dzieci należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym , **w tym z uwzględnieniem potrzeb dzieci niesłyszących posługujących się językiem migowym.**

- Dziecko kończące wychowanie przedszkolne:
- 1) uczestniczy w zabawach prowadzonych w języku mniejszości narodowej, etnicznej lub języku regionalnym, **w tym prowadzonych dla dzieci niesłyszących z wykorzystaniem np. języka migowego;**

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej (Było)

- 1) co najmniej jedną piątą czasu należy przeznaczyć na zabawę (w tym czasie dzieci bawią się swobodnie, przy niewielkim udziale nauczyciela);
- 2) co najmniej jedną piątą czasu (w przypadku młodszych dzieci – jedną czwartą czasu) dzieci spędzają w ogrodzie przedszkolnym, na boisku, w parku itp. (organizowane są tam gry i zabawy ruchowe, zajęcia sportowe, obserwacje przyrodnicze, prace gospodarcze, porządkowe i ogrodnicze itd.);
- 3) najwyżej jedną piątą czasu zajmują różnego typu zajęcia dydaktyczne, realizowane według programu wychowania przedszkolnego;
- 4) pozostały czas – dwie piąte czasu nauczyciel może dowolnie zagospodarować (w tej puli czasu mieszczą się w szczególności czynności opiekuńcze, samoobsługowe, organizacyjne).

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej

Jest

- 1) co najmniej jedną piątą czasu należy przeznaczyć na zabawę (w tym czasie dzieci bawią się swobodnie, przy niewielkim udziale nauczyciela);
- 2) co najmniej jedną piątą czasu (w przypadku młodszych dzieci – jedną czwartą czasu) dzieci spędzają w ogrodzie przedszkolnym, na boisku, w parku itp. (organizowane są tam gry i zabawy ruchowe, zajęcia sportowe, obserwacje przyrodnicze, prace gospodarcze, porządkowe i ogrodnicze itd.);

Jest

- 3) co najmniej jedną piątą czasu (w przypadku młodszych dzieci – nie więcej niż jedną piątą czasu) zajmują różnego typu zajęcia dydaktyczne, realizowane według programu wychowania przedszkolnego;
- 4) pozostały czas przeznacza się, odpowiednio do potrzeb, na realizację:
  - a) dowolnie wybranych przez nauczyciela czynności (z tym, że w tej puli czasu mieszczą się czynności opiekuńcze, samoobsługowe, organizacyjne),
  - b) pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
  - c) zajęć rewalidacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych.

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej Wśród treści edukacji zdrowotnej

- Ze względu na dobro dzieci należy zadbać o kształtowanie ich świadomości zdrowotnej oraz nawyków dbania o własne zdrowie w codziennych sytuacjach w przedszkolu i w domu, w tym **właściwych nawyków żywieniowych**, współpracując w tym zakresie z rodzicami.

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej

- **Rolą nauczyciela jest przygotowanie dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej, z uwzględnieniem potrzeb dziecka, w tym **potrzeby ruchu**.**
- W celu przygotowania dzieci do podjęcia nauki w szkole podstawowej nauczyciele powinni znać podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w zakresie I etapu edukacyjnego.

Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym

- **Rok szkolny 2016/2017** - dzieci **6-letnie** realizujące obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne oraz dzieci **5-letnie** korzystające z wychowania przedszkolnego.
- **rok szkolny 2017/2018** - pozostałe dzieci korzystające z wychowania przedszkolnego.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ1)**

z dnia 12 marca 2009 r.

**w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków,
w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia
lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli**

- **§ 11.4.** Kwalifikacje do nauczania języków obcych w przedszkolach i klasach I–III szkół podstawowych posiada również osoba, która ma kwalifikacje do pracy w przedszkolach lub klasach I–III szkół podstawowych określone w § 4 ust. 1 lub 2, a **ponadto legitymuje się świadectwem znajomości danego języka obcego w stopniu co najmniej podstawowym**, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia, i która **ukończyła studia podyplomowe lub kurs kwalifikacyjny w zakresie wczesnego nauczania danego języka obcego.**

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾**

z dnia 12 marca 2009 r.

**w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków,
w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia
lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli**

- **§ 28a.5) Do dnia 31 sierpnia 2020 r. kwalifikacje do nauczania języków obcych w przedszkolach posiada również osoba, która ma kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach określone w § 4 ust. 1 lub 2 oraz **legitymuje się świadectwem znajomości danego języka obcego w stopniu co najmniej podstawowym**, o którym mowa w załączniku do rozporządzenia.**

- Załącznik do obwieszczenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. (poz. 1264)

Diagnoza przedszkolna

- Zadaniem nauczycieli jest prowadzenie obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowanie tych obserwacji.
- Z początkiem roku szkolnego poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej należy przeprowadzić **analizę gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna)**.

**Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego – od 1 września 2016r. –
rozporządzenie MEN z dn. 17 czerwca 2016r. (DZ.U. poz. 895) zmieniające
*rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz
kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.***

Klasy I-III Szkoły Podstawowej

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej

- Dla zapewnienia ciągłości wychowania i kształcenia nauczyciele uczący w klasach I–III szkoły podstawowej powinni znać podstawę programową wychowania przedszkolnego.

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej

- 3. Planując proces nauczania, nauczyciel, biorąc pod uwagę zróżnicowane możliwości uczniów, decyduje o doborze metod nauczania i środków dydaktycznych oraz tempie realizacji treści nauczania. **Czas trwania zajęć edukacyjnych powinien wynikać z możliwości psychofizycznych uczniów oraz ze sposobu realizacji poszczególnych treści nauczania.**
- Oznacza to, że nauczyciel nie powinien planować i przeprowadzać zajęć edukacyjnych w systemie 45-minutowych lekcji. Ponadto, przy zachowaniu ustalonego z dyrektorem szkoły tygodniowego i dziennego czasu pracy danego oddziału, nauczyciel powinien każdego dnia przeprowadzać różnorodne zajęcia edukacyjne.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 29 grudnia 2014 r.
zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach
publicznych**

- **„1) minimalny wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacji wczesnoszkolnej (edukacja polonistyczna, język obcy nowożytny, edukacja muzyczna, edukacja plastyczna, edukacja społeczna, edukacja przyrodnicza, edukacja matematyczna, zajęcia komputerowe, zajęcia techniczne i wychowanie fizyczne) wynosi 1915 godzin (podziału godzin na poszczególne zajęcia dokonuje nauczyciel prowadzący te zajęcia).**

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 29 grudnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych

- W przypadku powierzenia prowadzenia zajęć z zakresu **języka obcego nowożytnego, edukacji muzycznej, edukacji plastycznej, zajęć komputerowych lub wychowania fizycznego** nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje określone w przepisach w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli innym niż nauczyciel, któremu powierzono prowadzenie edukacji wczesnoszkolnej,
- minimalny wymiar godzin tych zajęć wynosi dla:
  - **a) języka obcego nowożytnego – 190 godzi**
  - **b) edukacji muzycznej, edukacji plastycznej i zajęć komputerowych – po 95 godzin**
  - **c) wychowania fizycznego – 290 godzin”**

Ile godzin zajęć? Tygodniowa liczba godzin zajęć wychowania fizycznego w poszczególnych typach szkół

- **Klasy I-III szkół podstawowych** – w przypadku prowadzenia zajęć przez nauczyciela nauczania zintegrowanego **decyzja o tygodniowej liczbie godzin ww. zajęć podejmowana jest przez niego.**
- **Klasy I-III szkół podstawowych** – w przypadku prowadzenia zajęć przez nauczyciela wychowania fizycznego – **3 godziny zajęć tygodniowo.** Stosownie do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach plan zajęć powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Przy założeniu, że w roku szkolnym są 32 tygodnie dydaktyczne, średnia liczba zajęć wychowania fizycznego w klasach I-III w tygodniu wynosi 3 godziny $[(290:32):3=3]$. **Podstawa prawna** – Załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204, z późn. zm.), **w klasach I-III szkoły podstawowej w trzyletnim okresie nauczania minimalny wymiar godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego wynosi 290.**

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej

- 6. W klasach I–III szkoły podstawowej prace domowe powinny być **dostosowane** do możliwości ucznia, a nauczyciel powinien **monitorować** czas, jaki uczeń poświęca na ich wykonanie. Uczniom korzystającym z zajęć świetlicowych szkoła powinna zapewnić warunki i możliwość odrabiania zadań domowych.

Było

- **8. Edukacja polonistyczna.**
- W początkowym okresie nauki jest kontynuowany rozpoczęty w przedszkolu proces kształtowania dojrzałości dzieci do nauki czytania i pisania. Umiejętności te kształtuje się według wybranej metody, dbając o łączenie czytania z pisaniem. W klasie I szkoły podstawowej około połowy czasu przeznaczonego na edukację polonistyczną uczniowie mogą zajmować się rysowaniem i pisaniem, siedząc przy stolikach. Trzeba też pamiętać o tym, że klasa I jest pierwszym etapem nauki czytania i pisania, a umiejętności te są intensywnie kształtowane w klasie II i III, tak aby uczniowie kończący klasę III wykazali się umiejętnościami określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w zakresie I etapu edukacyjnego. Ważnym celem edukacji polonistycznej jest rozwijanie u dzieci zamiłowania do czytelnictwa poprzez słuchanie pięknego czytania i rozmawianie o przeczytanych utworach oraz korzystanie z bibliotek (np. biblioteki szkolnej). Dobór utworów ma uwzględnić następujące gatunki literatury dziecięcej: baśnie, bajki, legendy, opowiadania, wiersze, komiksy – przy wyborze należy kierować się realnymi umiejętnościami czytelniczymi dzieci, a także potrzebami wychowawczymi i edukacyjnymi. Dzieci powinny uczyć się na pamięć wierszy, fragmentów prozy, tekstów piosenek itp.

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej

Jest

- **8. Edukacja polonistyczna**
- **Umiejętność czytania i pisania należy kształtować i rozwijać według wybranej metody, dbając o łączenie czytania z pisaniem.**
- **Ważnym celem edukacji polonistycznej jest rozwijanie u dzieci zamiłowania do czytelnictwa poprzez słuchanie pięknego czytania i rozmawianie o przeczytanych utworach oraz korzystanie z bibliotek (np. biblioteki szkolnej).**
- **Dobór utworów ma uwzględnić następujące gatunki literatury dziecięcej: baśnie, bajki, legendy, opowiadania, wiersze, komiksy – przy wyborze należy kierować się realnymi umiejętnościami czytelniczymi dzieci, a także potrzebami wychowawczymi i edukacyjnymi.**
- **Dzieci powinny uczyć się na pamięć wierszy, fragmentów prozy, tekstów piosenek itp.**

Było

- **9. Edukacja matematyczna.**
- W pierwszych miesiącach nauki w centrum uwagi jest wspomaganie rozwoju czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki oraz budowanie podstawowych intuicji matematycznych. Dominującą formą zajęć są w tym czasie zabawy, gry i sytuacje zadaniowe, w których dzieci manipulują specjalnie dobranymi przedmiotami, np. liczmanami, klockami. **Następnie dba się o budowanie w umysłach dzieci pojęć liczbowych, sprawności rachunkowych i pojęć geometrycznych. W klasie I szkoły podstawowej uczniowie około jednej trzeciej czasu przeznaczonego na edukację matematyczną mogą zajmować się rysowaniem i pisanem, siedząc przy stolikach. W klasach II i III szkoły podstawowej czas poświęcany na pisanie i rysowanie może być stopniowo wydłużany; nie powinien jednak w całości wypełniać czasu przeznaczonego na edukację matematyczną.** Przy układaniu i rozwiązywaniu zadań trzeba zadbać o wstępną matematyzację: dzieci rozwiązują zadania matematyczne, manipulując przedmiotami lub obiektami zastępczymi, potem przedstawiają rozwiązanie w dogodny dla siebie sposób, np. ustnie lub za pomocą rysunku, a podczas zajęć rozmawiają o proponowanych rozwiązaniach zadania.

Zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej

Jest

- **9. Edukacja matematyczna**
- W pierwszych miesiącach nauki należy kontynuować proces matematyzacji rozpoczęty w przedszkolu, wspomagać rozwój czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki oraz budować intuicję matematyczną.
- Budowanie i rozwijanie w umysłach dzieci pojęć liczbowych, sprawności rachunkowych i pojęć geometrycznych powinno opierać się na **zabawach, grach i sytuacjach zadaniowych**, w których dzieci manipulują specjalnie dobranymi przedmiotami, np. liczmanami lub klockami.
- Przy układaniu i rozwiązywaniu zadań dzieci rozwiązują zadania matematyczne, **manipulując** przedmiotami lub obiektami zastępczymi, potem przedstawiają rozwiązanie w **dogodny dla siebie sposób**, np. ustnie lub za pomocą rysunku, a podczas zajęć rozmawiają o proponowanych rozwiązaniach zadania.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych

Zalecane warunki i sposób realizacji

- 7. W klasach I–III szkoły podstawowej edukację dzieci powierza się jednemu nauczycielowi.
- Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji muzycznej, plastycznej, wychowania fizycznego, zajęć komputerowych i języka obcego nowożytnego można powierzyć nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje określone w przepisach w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli.

**Podstawowe kierunki realizacji polityki
oświatowej państwa w roku szkolnym
2016/2017**

- 1. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.**
- 2. Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach.**
- 3. Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.**
  - .
- 4. Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie pracodawców w proces dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.**

Kierunki realizacji zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego obejmują:

- **w zakresie kontroli:**
- w publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych:
- **„Prawidłowość organizacji i funkcjonowania biblioteki szkolnej.”**
- w publicznych technikach i zasadniczych szkołach zawodowych:
- **„Realizacja kształcenia dualnego w ramach praktycznej nauki zawodu.”**
- w publicznych przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych:
- **„Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli na rok szkolny 2017/2018.”**

- **w zakresie ewaluacji:**
- Ewaluacje problemowe (60% wszystkich ewaluacji w roku szkolnym):
- W szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, placówkach kształcenia ustawicznego oraz ośrodkach doskonalenia i doskonalenia zawodowego - w zakresie wymagań:
- *„Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne”;*
- *„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”.*
- **Ewaluacje problemowe w zakresie wybranym przez kuratora oświaty na podstawie wniosków z nadzoru pedagogicznego (40% wszystkich ewaluacji w roku szkolnym).**

- W roku szkolnym 2016/2017 monitorowanie będzie obejmowało:
- **„Sposób realizacji zadań z zakresu upowszechniania czytelnictwa, rozwijania kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży w szkole podstawowej i gimnazjum”.**
- **„Liczbę uczniów technikum i zasadniczej szkoły zawodowej realizujących kształcenie dualne w ramach praktycznej nauki zawodu”.**
- **„Organizację pracy świetlicy w szkołach podstawowych i gimnazjach, w tym specjalnych”.**

Ewaluacje problemowe w zakresie wybranym przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty

- a. w przedszkolach – w zakresie wymagań:
- „Dzieci są aktywne”;
- b. w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych
–w zakresie wymagań:
- „Uczniowie są aktywni”.

Nadzór pedagogiczny – wnioski, zalecenia Przedszkole

Obszar: *Dzieci są aktywne*

- **Słabe strony:**
- „Inicjowanie przez dzieci działań na rzecz własnego rozwoju”.

Nadzór pedagogiczny – wnioski, zalecenia

Szkoła Podstawowa

Obszar: *Dzieci są aktywne, promowana jest wartość edukacji.*

- **Słabe strony:**
- **Niesprzyjająca powszechnemu udziałowi uczniów organizacja samorządności w szkole**
- **Słuchanie, notowanie i samodzielna praca jako dominujące formy aktywności na wielu lekcjach**
- **Inicjowanie przez uczniów działań na rzecz społeczności lokalnej**
- **Brak powszechności w stosowaniu aktywnych metod pracy na lekcjach**

Rekomendacje

1. Lekcje w dużej mierze organizowane są w sposób angażujący uczniów, jednak nadal zbyt wielu z nich nie otrzymuje dostatecznych impulsów **do podjęcia procesu nauczania** w czasie zajęć w szkole.
2. Nauczyciele pod wpływem wymagań o wiele częściej formułują cele lekcji, jednak nadal zbyt rzadko upewniają się, **czy uczniowie je rozumieją** (co jest jednym z warunków uczenia się).

3. **Część nauczycieli ma problem z formułowaniem kryteriów/oczekiwań.** Nadal nie łączą w wystarczającym stopniu kryteriów z określeniem, po czym poznamy (nauczyciele i uczniowie), że dotarliśmy do określonego celu.

4. Udzielanie informacji zwrotnej w szkołach wymaga dużego nakładu pracy. Nauczyciele nadal **nie łączą informacji zwrotnej z celami i kryteriami.**

5. Nauczyciele nie wykorzystują w pełni potencjału tkwiącego **w uczeniu się od siebie nawzajem.**

Cisza i dyscyplina w klasie, słuchanie nauczyciela i bierność uczniów nadal postrzegane są jako widoczne objawy uczenia się uczniów.

Dominowanie metod podających oraz praktyka, że to nauczyciel jest aktywny na lekcji (mówi, decyduje, nakazuje), sprawia, że uczniom odbiera się możliwość **brania odpowiedzialności za proces uczenia się.**

6. **Poprawy wymaga kształtowanie umiejętności uczenia się**, która nie jest postrzegana jako ujawnianie uczniom samego procesu.

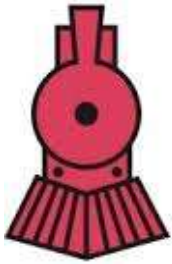
1. Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży

2016 rokiem
Henryka Sienkiewicza

sienkiewicz.org.pl

wikipedia.org

NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA

- **150 mln zł** – tyle na zakupy książek dla bibliotek szkolnych wyda MEN do 2020 r.
- Zgodnie z rozporządzeniem, wsparcie finansowe z budżetu państwa otrzymają organy prowadzące szkoły, szkoły za granicą i biblioteki pedagogiczne z przeznaczeniem na zakup nowości wydawniczych (książek niebędących podręcznikami).
- W zamian za udzielone wsparcie placówki te będą podejmowały działania promujące i wspierające rozwój czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb uczniów niepełnosprawnych.

- Wielkość środków przyznanych szkołom i bibliotekom pedagogicznym na zakup książek będzie zależeć od liczby uczniów uprawnionych do korzystania z bibliotek. Maksymalne wyniesie:
  - 2.480 zł dla małych szkół (do 70 uczniów);
  - 4.000 zł dla średnich szkół (od 71 do 170 uczniów);
  - 12.000 zł dla dużych szkół (od 170 uczniów);
  - 4.600 zł dla bibliotek pedagogicznych.
- W przypadku szkolnych punktów konsultacyjnych będzie to: 1.600 zł (do 70 uczniów), 2.500 zł (od 71 do 170 uczniów), 4.500 zł (powyżej 170 uczniów).

ZMIANA PRZEZ CZYTANIE – wprowadzenie programu wspierającego rozwój czytelnictwa, skierowanego do dzieci i rodziców:

„Książka w każdym domu”

propozycja kanonu lektur dla rodziców dzieci wychowania przedszkolnego
wartościowa sugestia i wsparcie w kształtowaniu nawyku czytania od najmłodszych lat

Uatrakcyjnienie bibliotek wiejskich

wsparcie finansowe dla bibliotek – uzależnione m.in.: od oferty czytelniczej, godzin otwarcia biblioteki, współpracy i pomysłu na funkcjonowanie konkretnego miejsca

„Czytamy w szkole”

wspólne, ciche czytanie podczas zajęć w bibliotece szkolnej
w klasach najmłodszych dzień rozpoczynamy od czytania

2. Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach.

„[...] programowanie jest alfabetem XXI w.”

Marc Prensky*

- Czy zatem programowania powinno się uczyć od najmłodszych lat?**

3. *Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.*

- **Połączenie programu wychowawczego i programu profilaktyki w jeden dokument zawierający treści wychowawcze i profilaktyczne**, w tym wprowadzenie obowiązku przeprowadzenia diagnozy problemów szkolno-środowiskowych, wychowawczych i profilaktycznych
- **Przygotowanie podstawy programowej dla godzin do dyspozycji wychowawcy klasy**
- Zwiększenie dodatku funkcyjnego dla nauczycieli pełniących funkcję wychowawcy klasy

- Uwzględnienie w ocenie pracy szkoły **współpracy z organizacjami adresowanymi do dzieci i młodzieży o charakterze formacyjnym**, m.in.: harcerskimi
-
- Upowszechnianie **i promowanie idei wolontariatu szkolnego i samorządności szkolnej**, w tym przykładów dobrych praktyk
- uwzględnianie w ocenie pracy nauczyciela uczestnictwa w działaniach wolontariatu
- Zapewnienie szkoleń dla Rad Rodziców (klas i szkół) – uspołecznienie szkoły, zwiększenie roli rodziców w funkcjonowaniu szkoły

- Stała współpraca ze strażą pożarną, ratownictwem medycznym, policją, strażą miejską w celu realizacji programu wychowawczego
- **Wycieczki do miejsc historycznych związanych z dziedzictwem kulturowym**

Konkursy

- Szkoła wiodąca „PRYM”
- „Nauczyciel wychowujący do wartości”

„Złoty Prym”

- zwany dalej nagrodą przyznawany jest szkołom lub placówkom oświatowym w celu promowania i upowszechniania:
  - **podjęmowanych przez nie innowacyjnych działań edukacyjnych oraz wartościowych z punktu widzenia szkoły i środowiska lokalnego inicjatyw wychowawczych i opiekuńczych,**
  - **efektów działalności dydaktycznej i wychowawczo-opiekuńczej,**
  - **przykładów dobrych praktyk,**
  - **działań w ramach sieci szkół aktywnych,**
  - **modelowej innowacyjności.**
- Nagroda przyznawana jest przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty szkołom z terenu województwa podkarpackiego wyłonionym w drodze konkursu. Nagrodę stanowi statuetka „Złotego Pryma” wraz z certyfikatem.

Nauczyciel wychowujący do wartości

- Celem konkursu jest:
- Inspirowanie nauczycieli do działań w trosce o prawidłowy rozwój młodego pokolenia.
- Wyłonienie nauczycieli, którzy poprzez swoje cechy osobowe, działalność społeczną i zawodową, stanowią wzór godny do naśladowania.
- Promowanie przedsięwzięć i działań nauczycieli, wspomagających budowanie postaw patriotycznych wśród wychowanków i kształtowanie tożsamości narodowej młodych Polaków.
- Upowszechnienie indywidualnych pomysłów nauczycieli, dotyczących wychowania, w tym wychowania do wartości, patriotycznego, obywatelskiego.

"Racjonalnie się odżywasz, zdrowie wygrywasz" – konkurs dla szkół

- W ramach rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, Ośrodek Rozwoju Edukacji na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej organizuje Ogólnopolski konkurs pt. „**Racjonalnie się odżywasz, zdrowie wygrywasz**”.
- Celem Konkursu jest upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym wiedzy na temat prawidłowego żywienia oraz kształtowanie pozytywnej postawy wobec spożywania zdrowych produktów żywieniowych.

- Do udziału w Konkursie mogą przystąpić całe klasy szkolne w następujących kategoriach konkursowych:
- szkoła podstawowa
- gimnazjum
- szkoła ponadgimnazjalna.
- Przedmiotem Konkursu jest wykonanie przez uczniów danej klasy **pracy plastycznej pt. „Racjonalnie się odżywasz, zdrowie wygrywasz”**. Należy wybrać jedną z form z podanych niżej propozycji:
- logo wraz z hasłem reklamowym
- plakat
- ulotka
- kartka z kalendarza (na jeden wybrany miesiąc)
- kalendarz całoroczny (na jednej stronie, graficzna oprawa tematyczna)
- Każda szkoła może zgłosić jedną klasę. Pracę konkursową należy wykonać na jednej kartce w formacie A4, w dowolnej technice.

- Zgłoszenia do Konkursu należy przesyłać pocztą do właściwego terytorialnie kuratorium oświaty w terminie od dnia **1 września** do dnia **30 września 2016 r.** (do godziny 16.00). Decyduje data wpływu pracy konkursowej, potwierdzona pieczęcią wpływu.
- Nagrodą w Konkursie będzie udział w uroczystej Gali Finałowej Konkursu trzech klas – laureatów trzech kategorii konkursowych, wraz z ich opiekunami, w dniu 1 grudnia 2016 r. w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie.

- Regulamin, w którym znajdują się szczegółowe informacje o Konkursie można pobrać ze strony internetowej [Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ośrodka Rozwoju Edukacji](#) oraz kuratoriów oświaty.

Rusza II edycja programu "Zdrowe-nietrudne"

- Zapisy - Od początku września 2016r.
- Czas trwania - cały okres nadchodzącego roku szkolnego.
- Cel projektu - kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych wśród najmłodszych na terenie całego kraju oraz pośrednio, edukacja dorosłych.

- Dzieci poprzez gry, zabawy i spotkania z ekspertami – m.in. kucharzem Piotrem Kucharskim, będą uczyć się smacznej, prostej, a przede wszystkim zdrowej kuchni.
- Integralną częścią programu będzie też wielki **konkurs** z bardzo atrakcyjnymi nagrodami dla najbardziej zaangażowanych – **wycieczkami do Energylandii w Zatorze a dla rodziców do parku rozrywki pod Paryżem – Disneyland'u.**

- Do programu pedagodzy mogą zgłaszać się przez stronę www.zdrowienietrudne.pl.
- Uczestnicy programu mogą liczyć na atrakcyjne pakiety programowe i szczegóły dotyczące przebiegu akcji wraz z założeniami konkursowymi.
- Partnerami akcji są: Fundacja Kupiec, Wydawnictwo MAC Edukacja, marka PHILIPS, natomiast patronat medialny nad akcją objęły miesięcznik [Dyrektor Szkoły](#), Nadzór Pedagogiczny, Głos Pedagogiczny, Życie Szkoły, Mały Uczeń, Forum Placówek Niepublicznych, Monitor Dyrektora Szkoły, Wychowanie w Przedszkolu, portale Pedagogia.pl, familie.pl i fit.pl

Oferta PCEN

1. Realizacja i monitorowanie podstawy programowej w przedszkolu i w edukacji wczesnoszkolnej – 05.10.2016r.
2. Jak rozmawiać z roszczeniowym rodzicem?(forma płatna*)
3. Gry i zabawy integrujące grupę.(forma płatna*)
4. Jak uczyć uczniów uczenia się? Techniki uczenia się i zapamiętywania
5. Jak napisać własny program nauczania?(forma płatna*)
6. Metody i zasady wprowadzania pojęć matematycznych w przedszkolu.(forma płatna*)
7. Jak skutecznie rozbudzić i utrzymać zainteresowanie uczniów matematyką?
(forma płatna*)
  1. Jak budować dobre relacje nauczyciel – rodzic?
  2. Kreatywne gry i zabawy dla dzieci
  3. Jak utrzymać dyscyplinę na zajęciach w przedszkolu i w klasie?